ŐSBEMUTATÓK

BARTÓK PLUSZ
OPERA
FESZTIVÁL
MISKOLC

BARTÓK PLUSZ OPERAFESZTIVÁL
–
BARTÓK PLUS OPERA FESTIVAL

Miskolci Operafesztivál Nonprofit Kft. | Miskolc Opera Festival Nonprofit Ltd.
Miskolc, 2020

ŐSBEMUTATÓK
FIRST NIGHT PERFORMANCES

ŐSBEMUTATÓK A FESZTIVÁLON – ELŐSZÖR MAGYARORSZÁGON, EURÓPÁBAN ÉS A VILÁGON

HU Bartók Béla szellemiségét követve a Bartók Plusz Operafesztivál befogadja, elismeri a tehetségeket és megbecsüli az értékteremtő művészetet. Úgy követi az opera műfajának legnemesebb hagyományait, hogy teret ad a kortárs operairodalomnak. A napjainkban születő zenedrámák színre állításával lerombolja a tartózkodás falát, amely a korunkbeli komolyzenét elválasztja azoktól, akik számára az újszerű kompozíciók életidegennek tűnő kísérleteket jelentenek.
A Bartók Plusz inspirálja és támogatja azokat a szerzőket, akik szerepet akarnak vállalni az opera műfajának megújításában. Azoknak az új, népoperai ihletésű daraboknak a megteremtésében, amelyek érzékenyek a közönségre, számítanak a befogadó együttgondolkodására, közreműködő (mű)értésére. Mert a zene úgy és akkor szép, ha harmóniái a közösség valamennyi tagjának örömét szolgálják.

–

PREMIERES AT THE FESTIVAL – FIRST TIME IN HUNGARY, IN EUROPE AND ALL OVER THE WORLD

EN Following Béla Bartók's spirit Bartók Plus Opera Festival involves and inspires; offers support for young talent and holds the creation of quality art of high esteem. It adheres to the best traditions of the operatic genre and gives ground (and stage) to contemporary operatic art. By staging musical drama of our age it breaks the barriers of reservation that separates classical music of our time from all those who tend to consider novel compositions pure experiments that seem to be alien to life.
Bartók Plus inspires and supports every author who wishes to take part in the renewal of the genre of the opera. In the creation of those new, popular opera-inspired pieces that are sensitive to the audience, count on their comprehensive understanding and cooperative criticism. Because the beauty of music appears then and there where its harmonies appeal to every member of the community.

HU *„A tézis az, hogy a 20. századi kortárs művészet eltávolodott a közönségtől. Az antitézis pedig, hogy a közönség úgy döntött, majd ő kitalálja magának, hogy mi tetszik neki. Csakhogy ennek az értékét senki nem tudja kontrollálni. Így aztán létre kell, hogy jöjjön a szintézis, ami megtalálja a közös hangot." (Kesselyák Gergely fesztiváligazgató)*

–

EN *"The thesis is that contemporary art has distanced itself from the audience in the 20th century. And the anti-thesis is that the audience have decided they will find out what they like for themselves. The problem is, however, that the value of this cannot be controlled by anyone. Therefore, a synthesis that finds the common voice of the two is bound come to light one day." (Gergely Kesselyák festival director)*

ZSOLDOS – MÜLLER – KERO®: BOHÉM CASTING

Rock–opera–musical két felvonásban, magyar nyelven
Librettó: Müller Péter Sziámi szövege alapján Kerényi Miklós Gábor
Zene: Puccini nyomán Zsoldos Béla
Ősbemutató: 2012. június 9., Miskolci Nemzeti Színház, Nagyszínház
A Bartók Plusz Operafesztivál és a Budapesti Operettszínház koprodukciója
Karmester: Kovács László
Rendező: Kerényi Miklós Gábor

HU A szerzők Giacomo Puccini Bohémélet című operáját dolgozták át a Bartók Plusz Operafesztivál felkérésére. Az újrafogalmazott mű alapötlete és hangulata napjaink világát idézi. Zenéjének dallamvilága a rock műfajban készült hangszereléssel együtt is megfelel a Puccini-darabnak.
A Bohém Casting cselekményvezetése követi az eredeti operát, mai témaválasztással: négy fiatal művész filmet akar forgatni a Bohémélet témájára, Boris Vian Tajtékos napok című könyvének hangulatában. Próbafelvételeket készítenek, producerekkel és menedzserekkel tárgyalnak, szereplőket keresnek, összevesznek és kibékülnek, s közben élik a kezdő rendezők, írók, tervezők sokszor kiszolgáltatott életét.
A végkifejlet során a valóság összekeveredik a tervezett filmmel: a stáb a kulcsszereplő lány valóságos halálát veszi szalagra.
Film az élet. Kegyetlen és közben gyönyörű történet a létezésről, a művészetről, a fiatalságról és a szerelemről. E darabban Puccini üzen a mának, és ez az üzenet valamennyiünknek szól.

–

ZSOLDOS – MÜLLER – KERO®: CASTING FOR 'LA BOHÈME'

Rock Opera-Musical in two acts, in Hungarian
Libretto: Miklós Gábor Kerényi, based on the text by Péter Sziámi Müller
Music: Puccini, adapted by Béla Zsoldos
World première: June 9th 2012, on the Main Stage at the Miskolc National Theatre.
A joint production of Bartók Plus Opera Festival and the Budapest Operetta and Musical Theatre
Conductor: László Kovács
Directed by: Miklós Gábor Kerényi

EN The authors created this adaptation of Giacomo Puccini's *La bohème* on commission of Bartók Plus Opera Festival. The basic idea and atmosphere of this re-interpretation evokes our contemporary world. The tunes of the music conform to Puccini's work even with the instrumentation for the rock genre.
The plot also follows the original opera by Puccini with a topic taken from our age: four young artists want to shoot a film based on *La bohème* in the mood of *L'écume des jours* (Froth on the Daydream) by Boris Vian. They are making trial shots, negotiating with producers and managers, casting for the characters; they fight and make peace with each-other while they are living the difficult lives of beginner directors, writers, designers, that is often discouraging. In the final outcome reality and fiction get mixed up in the planned film: the staff is recording the real agony and death of the protagonist girl.
Life is film. A cruel but marvellous story about existence, art, youth and love. This piece is a message from Puccini to our age, and the message is for all of us.

HU *„Minden átdolgozásnak alapfeltétele, hogy rosszabb ne legyen az eredeti műnél. Hozzátenni szabad, de elvenni belőle nem." (Zsoldos Béla zeneszerző)*

–

EN *"The basic criterion of every adaptation is that it cannot be worse than the original. You can always add to, but never take away from it." (Béla Zsoldos, composer)*

ORBÁN GYÖRGY: BŰVÖLET

Opera két felvonásban, magyar nyelven
Librettó: Orbán György
Ősbemutató: 2013. június. 15., Miskolci Nemzeti Színház, Nagyszínház
A Kolozsvári Magyar Opera és a Bartók Plusz Operafesztivál koprodukciója
Karmester: Selmeczi György
Rendező: Selmeczi György és Novák Eszter

HU Orbán György zeneszerző életművének számos pontján tetten érhető a megkülönböztetett érdeklődés az archaikus kultúrákban rejlő örökérvényű drámai alaphelyzetek iránt. Bűvölet című operája tárgyául az Orfeusz által megjelenített szépségeszmény és a mindenkori korszellem konfliktusát választotta. A cselekmény a dekadens, önpusztító Róma végnapjaiban játszódik, szereplői a túlélés stratégiájának hamis lehetőségei között keresik az érvényesülésüket. Meghökkentő fejlemények során eszmélnek rá, hogy a szépség és az igazság összefügg. A valódi tehetség, az elhivatottság, a kiválasztott szellem és lélek minden világi hatalomnál többet ér.
A zeneszerző minden ízében dallamos-harmonikus zenéje derűt, szarkazmust, vágyakat és szenvedélyeket, sűrű drámát és emelkedett poézist egyaránt képes közvetíteni, szereplőit pedig hatalmas előadói kihívás elé állítja.

–

GYÖRGY ORBÁN: BŰVÖLET (CHARM)

Opera in two acts, in Hungarian
Libretto: György Orbán
World première: June 15th, 2013 on the Main Stage at the Miskolc National Theatre
Joint production of the Hungarian Opera, Cluj and Bartók Plus Opera Festival
Conductor: György Selmeczi
Directed by: György Selmeczi and Eszter Novák

EN At many points in the composer, György Orbán's *oeuvre* you can notice the specific interest in dramatic situations of eternal value found in archaic cultures. He takes the topic of his opera Bűvölet (Charm) from the conflict between the Ideal Beauty represented by Orpheus and ever-changing Spirit of the Age. The plot takes us to the final days of decadent, self-destructive Rome and the characters are seeking personal ways for getting forward among fake survival options. A series of astounding events lead them to realise that beauty and truth are inter-dependent. Real talent, the sense of vocation, chosen spirit and soul are worth more than any worldly power.
The composer's fully tuneful and harmonic music is capable of transmitting serenity, sarcasm, longing and passion, heated drama and lofty poetry at the same intensity creating a real challenge for the performing actors.

HU *„Európában rendkívül drága az opera, és szinte csak az elitnek szól. Tulajdonképpen mindegy, hogy mit játszanak, akár borzalmas műveket is, mert ott az opera elsősorban nem zenei élményt jelent, hanem társadalmi eseményt, és azt a három órát ki lehet bírni akár még rémes zene hallgatásával is. Épp ezért meg kell találni az úgynevezett népoperát, lehet az bármi, amire szívesen eljön a közönség. Ki kell szélesíteni a műfaj határait." (Orbán György zeneszerző)*

–

EN *"In Europe opera is extremely expensive and caters to, almost exclusively, the social élite. It is practically unimportant what the theatres put on, they can even be terrible works because opera, instead of a musical experience, constitutes a social event there, and those three hours can even be spent with listening to horrible music. This is why we need to find the so-called popular opera, should it be anything that the audience is ready to attend. The limits of the genre must be widened." (György Orbán, composer)*

VAJDA JÁNOS: DON PERLIMPLÍN | DON CRISTÓBAL

Két egyfelvonásos opera, magyar nyelven
Librettó: Federico Garcia Lorca azonos című novellája alapján Várady Szabolcs
Ősbemutató: 2013. június 18., Miskolci Nemzeti Színház, Nagyszínház
A debreceni Csokonai Nemzeti Színház és a Bartók Plusz Operafesztivál koprodukciója
Karmester: Török Géza
Rendező: Keszég László

HU A Federico García Lorca műveinek ihletésére készült Don Perlimplín és Don Cristóbal tükörképszerű ikerdarabok. Egy történet két olvasata: az öregedő férfi és a fiatal lány szerelmét mesélik el szomorú és vidám játékként.
A Don Perlimplín elgondolkodtató dráma, amelyben a címszereplő öngyilkosságot követ el, mert kései szerelme más férfiakra vágyik. A Don Cristóbal ennek ellentéteként vérbő vásári komédia, amelyben az eltúlzottan visszataszító figuraként ábrázolt főhőst azok gyilkolják meg, akiket hitvese az ágyába fogadott.
Tragédia és komédia természetes módon válik két önálló operai világgá. A karakterekhez kapcsolódó áthallások és motívumok visszaköszönnek itt és ott, érzékeltetve azt a kettősséget, amely a férfi-nő viszonyt generációkon át kíséri.

–

JÁNOS VAJDA: DON PERLIMPLÍN | DON CRISTÓBAL

Two one-act operas, in Hungarian
Libretto: Szabolcs Várady, based on short stories with the same title by Frederico García Lorca
World première: June 18th 2013, on the Main Stage at the Miskolc National Theatre
Joint production of Bartók Plus Opera Festival and the Csokonai National Theatre in Debrecen
Conductor: Géza Török
Directed by: László Keszég

EN Don Perlimplín and Don Cristóbal, created on the inspiration from Frederico García Lorca's works are twin plays like mirror images. Two interpretations of the same story: the love of an aging man and a young girl is related as a sad and a happy play.
Don Perlimpín is a thought-provoking tragedy whose title character commits suicide because his old-age lover desires other men. As opposed to that, Don Cristóbal is a full-blooded farce where the excessively appalling protagonist is killed by the men his spouse has accepted in her bed.
Tragedy and comedy are naturally separated into two independent operatic worlds. The motifs related to the characters come across here and there, suggesting the duality that has characterized the relationship between man and woman for generations.

HU *„Tény, hogy az operairodalomban vannak olyan darabok, amiket a »széles néptömegek« kedvezően fogadtak. Ezek a művek semmivel sem alacsonyabb vagy magasabb rendűek azoknál, amelyek csak az ínyenceknek vagy az értelmiségi elitnek szólnak. Mindkettő lehet remekmű." (Vajda János zeneszerző)*

–

EN *"It is a fact that there are pieces of operatic literature that were favourably received by the mass audience. These works are not any lesser or higher value than the ones that are only addressed to the connoisseurs or the educated elite. Both can be masterpieces." (János Vajda, composer)*

SELMECZI GYÖRGY: BIZÁNC

Opera két felvonásban, magyar nyelven
Librettó: Herczeg Ferenc drámája nyomán Kapecz Zsuzsa és Selmeczi György
Ősbemutató: 2014. június 14., Miskolci Nemzeti Színház, Nyári Színház
A Kolozsvári Magyar Opera előadása
Karmester: Kesselyák Gergely
Rendező: Zakariás Zalán

HU A Herczeg Ferenc 1904-ben született színműve nyomán készült opera a Kelet-római Birodalom végnapjait ábrázolja. Nagy Konstantin császár reménytelen küzdelmét, hogy nyugati keresztény zsoldosaival ellenálljon a török hadaknak. Cselekmény egyetlen napon, 1453 májusában zajlik Bizáncban.
A hatásos zenei motívumokból építkező kompozíciók megelevenítik a császár összeomlását, aki, miközben elkeseredett harcot vív a külső ellenséggel, nem veszi észre, hogy az igazi veszélyt saját udvartartása jelenti: a pusztulásra ítélt elit, akik Bizánc védelme helyett a kapuk előtt álló török szultán kegyeit keresik. A túlerőnek, de még inkább a belső megosztottságnak és az árulások sorozatának eredményeképpen a császár elbukik, Bizánc muzulmán kézre kerül. Konstantin a csatát elveszítette, de saját becsületét önmaga áldozatával megmentette. Sorsa így teljesedett be.

–

GYÖRGY SELMECZI: BYZANTIUM

Opera in two acts, in Hungarian
Libretto: Zsuzsa Kapecz and György Selmeczi based on the play by Ferenc Herczeg
World première: June 14th, 2014 Summer Stage at the Miskolc National Theatre
Guest performance of the Hungarian Opera, Cluj
Conductor: Gergely Kesselyák
Directed by: Zalán Zakariás

EN The opera based on Ferenc Herczeg's play from 1904 portrays the final days of the Byzantine Empire. The hopeless struggle by Emperor Constantine to oppose the Turkish armies with his western Christian mercenaries. All the action takes place in Byzantium, on one day in May 1453.
Compositions building up from effective musical motifs present the collapse of the Emperor who does not notice while fighting with the outside enemy that the real danger is his own court: the elite that is bound for destruction and who are seeking the mercy of the Turkish sultan. As a result of the superior power of the enemy, but even more of the internal division and a series of betrayals the Emperor is defeated and Byzantium is taken over by the Muslims. Constantine has lost the battle but saved his own honour through his sacrifice. This is how his fate is fulfilled.

HU *„Az általam használt zenei nyelvet én poszt-pucciniánus nyelvnek hívom, ami nagyon erősen törekszik arra, hogy használja azokat az általánosan elfogadott operai toposzokat, amik alapján a nagyérdemű egy operát operának érez. Erősen szeretnék figyelni a közönségre, arra, hogy opera-szerű operát írjak." (Selmeczi György zeneszerző)*

–

EN *"I call the musical language I use post-Puccinian language that aspires to use the generally accepted operatic topoi on the basis of which the venerable audience feels that an opera is an opera. I do want to pay attention to the audience, and I do want to compose opera-like operas (György Selmeczi, composer)*

KARTHAGO
POMPEI
SPARTA

KARTHAGO

DUBROVAY LÁSZLÓ: VÁLTSÁGDÍJ

Opera egy felvonásban, magyar nyelven
Librettó: Baranyi Ferenc
Ősbemutató: 2014. június 19., Miskolci Nemzeti Színház, Nagyszínház
A Budapesti Operettszínház előadása
Karmester: Balassa Krisztián
Rendező: Somogyi Szilárd

HU A vígoperának készült Váltságdíj alapvetően egy banális politikai szatíra. „Abszurdisztáni" cselekménye napjainkban, egy nem létező kis országban játszódik. A Generálfőnököt, a Nagy Bizottmány fejét elrabolják. Nevetségesen alacsony váltságdíjat kérnek érte, mert az emberrablók, a Kielégítetlen Asszonyok és Lányok Szövetségének (KALÁSZ) tagjai szerint a Generálfőnök – mint férfi – nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. Az alacsony váltságdíj szégyenletes, de a hölgyek ragaszkodnak hozzá. Végül a megoldás egy KALÁSZ-alapítvány létrehozása, amely egy idő közben mégiscsak befizetett, igen magas váltságdíjból jó testű távol-keleti és afrikai fiúk behozatalával vigasztalná a hölgyeket. Az ország ugyan tönkremegy, de mindenki boldog.

–

LÁSZLÓ DUBROVAY: VÁLTSÁGDÍJ (RANSOM)

Opera in one act, in Hungarian
Libretto: Ferenc Baranyi
World première: June 19th, 2014 on the Main Stage at the Miskolc National Theatre
Production of the Budapest Operetta and Musical Theatre
Conductor: Krisztián Balassa
Directed by: Szilárd Somogyi

EN Váltságdíj (Ransom) originally intended as an opera buffa is basically a trite political satire. Its absurdist plot is set in a non-existent small country in the present day. The General Chief, head of the Great Committee is kidnapped. A ridiculously low ransom is asked for him, because according to the kidnappers, members of the Association of Unsatiated Women and Girls (UWG) the General Chief has not fulfilled their expectations as a man. The low ransom fee is shameful, but the ladies insist on it. The solution they finally find is the creation of the UWG Charity from an actually high amount of ransom paid to finance the import of well-built boys from the Far East and from Africa. The country goes bankrupt, but everybody is happy.

HU *„Az opera műfaja olyan irányban fejlődött, hogy eltűnt a zenéből a dallam, a harmónia, a ritmus pedig túl komplikálttá vált. Vissza kell térni a mások mellett Puccini képviselte klasszikus vonalhoz, ezzel együtt azonban mindazokat a zenei és hangszertechnikai újításokat is be kell építeni a kortárs operába, amelyeket a 20. század második fele produkált." (Dubrovay László zeneszerző)*

–

EN *"The genre of the opera developed in a direction where harmony and tunes have disappeared from the music and rhythm has become too complicated. Contemporary opera must return to the classical style represented by Puccini, among others, while integrating all the musical and instrumental-technical innovations that the second half of the 20th century produced." (László Dubrovay, composer)*

R111
R112
R107
R103

FEKETE GYULA: EGY ANYA TÖRTÉNETE

Opera egy felvonásban, magyar nyelven
Librettó: Hans Christian Andersen meséje nyomán Beney Zsuzsa
Ősbemutató: 2015. június 12., Miskolci Nemzeti Színház, Nagyszínház
A Budapesti Operettszínház és a Bartók Plusz Operafesztivál koprodukciója
Karmester: Balassa Krisztián
Rendező: Zsótér Sándor

HU Az Egy anya története (Historien om en moder) Hans Christian Andersen dán mesemondó egyik legszebb meséje. Az önfeláldozó szeretetről szóló alkotás szomorúan kezdődik, és fokról fokra még szomorúbbá válik. Ám a befejezés – a szerző zsenialitásához hűen – gyönyörű magaslatokba ér. Feltárja a szeretet összetettségét: ha igazán szeretünk valakit, képesnek kell lennünk elengedni, akár fájdalom árán is, hogy megtalálja a saját boldogságát, amit talán nem mi jelentünk a számára. A megrendítő „requiem-dráma" dallamos, modern népoperai kompozícióban foglalja össze a szeretet összetett képét.

–

GYULA FEKETE: EGY ANYA TÖRTÉNETE (THE STORY OF A MOTHER)

Opera in one act, in Hungarian
Libretto: Zsuzsa Beney, based on the tale by Hans Christian Andersen
World première: June 12th, 2015 on the Main Stage at the Miskolc National Theatre joint production of Bartók Plus Opera Festival and the Budapest Operetta and Musical Theatre.
Conductor: Krisztián Balassa
Directed by: Sándor Zsótér

EN The Story of a Mother (Historien om en moder) is one of the most beautiful tales by the Danish storyteller, Hans Christian Andersen. This work on self-sacrificing love starts sadly and gradually becomes even sadder. But the conclusion reaches beautiful heights just as expected from the genius of the author. It reveals the complexity of love; if you really love someone, you must be able to let him or her go, even at the cost of the greatest heart-felt pain, so that this person can find his or her own happiness. The moving "requiem play" projects the complex image of love into a tunefully modern popular opera composition.

HU *„A crossovernek – vagyis a műfajok keverésének egy zeneművön belül – széles közönsége van manapság. Szerintem minden zenéhez meg lehet találni a közönséget."*
(Fekete Gyula zeneszerző)

EN *"Crossover, that is the mixture of genres within one musical work, has a wide audience nowadays. I believe that you can find the audience for all kinds of music."*
(Gyula Fekete, composer)

BEISCHER-MATYÓ TAMÁS: KREATÍV KAPCSOLATOK

Opera két felvonásban, magyar nyelven
Librettó: Mechler Anna Eliza
Ősbemutató: 2016. június 16., Miskolci Nemzeti Színház, Nagyszínház
A Bartók Plusz Operafesztivál és a Budapesti Operettszínház koprodukciója
Karmester: Dubóczky Gergely
Rendező: Székely Kriszta

HU A Kreatív kapcsolatokban Beischer-Matyó Tamás olyan zenei világot teremtett, amelyben filmeffektek és dallamos áriák mellett tánczenék, olykor idegtépő, máskor ironikusan könnyed motívumok szólnak. Az ábrázolt alakok – a Fotós, az Üzletaszony, az Énekesnő és a Programozó – sikeresek a munkájukban, ám életük mégsem teljes. A történet középpontjában álló Fotós nemcsak modelljeinek előnyösebb profiljára, hanem személyiségük, életük legbelsőbb titkaira, félelmeire és elfojtott vágyaira is kíváncsi. A modellek pillanatok alatt kiszolgáltatottá válnak a lencse másik oldaláról figyelő idegen számára.
A négy ember története végzetesen egymásba fonódik, miközben valós képet kapnak saját magukról, a kiegyensúlyozottság mögé rejtett bizonytalanságukról. Korunk hétköznapi figurái ők, akik hol a munkába menekülnek, hol unatkoznak, hol önáltatással, vagy teljes naivitással keresik a helyüket a világban.

–

TAMÁS BEISCHER-MATYÓ: KREATÍV KAPCSOLATOK (CREATIVE RELATIONSHIPS)

Opera in two acts, in Hungarian
Libretto: Anna Eliza Mechler
World première: June 16th, 2016 on the Main Stage at the Miskolc National Theatre
A joint production of Bartók Plus Opera Festival and the Budapest Operetta and Musical Theatre
Conductor: Gergely Dubóczky
Directed by: Kriszta Székely

EN Tamás Beischer-Matyó created a musical world in Creative Relationships which blends film effects, tuneful arias, dance music, with occasionally nerve-racking or ironically frivolous motifs. The characters portrayed: the Photographer, the Businesswoman, the Pop diva and the Programmer are successful in their work but their lives are still incomplete. The plot is focussed on the Photographer, who is curious to know not only his models' most favourable profile but their deepest personal secrets, fears and suppressed desires. The models become defenceless in a matter of a few seconds to the stranger watching from the other side of the lens.
The lives of the four characters become fatefully intertwined while they get a realistic picture of themselves, of the uncertainties hidden behind their composure. They are the everyday figures of our times who either escape into work, or feel bored and are searching their place on earth with self-deception or complete innocence.

HU *„A darab maga bizonyos mértékig posztmodern, tele van utalással, emlékezéssel, de nem olyan módon, hogy csak a beavatottak érthetnék. Zenei szempontból pedig valahol a musical, az operett és az opera között mozog. Aki kicsit is járatos a századfordulós operettekben, operákban, az nem érzi idegenül." (Beischer-Matyó Tamás zeneszerző)*

–

EN *"The play is post-modern to a certain extent; it is full of references and remembering but not in a way that can only be comprehended by the initiates. From a musical point of view it is somewhere in-between musical, operetta and opera. Anyone who is a little bit familiar with turn of the century operettas and operas will not feel it as alien or strange." (Tamás Beischer-Matyó, composer)*

ITTZES TAMÁS: A LUTHEREK

Ragtime-opera, magyar nyelven
Librettó: Lanczkor Gábor
Ősbemutató: 2017. június 18., Miskolci Nemzeti Színház, Nagyszínház
A Csokonai Nemzeti Színház és a Bartók Plusz Operafesztivál koprodukciója
Zenei vezető: Ittzés Tamás
Rendező: Gemza Péter

HU Az opera vezérfonalát Martin Luther King életének legfőbb mozzanatai adják. Kezdetben csak utalások révén, de a történetben a fél évezreddel korábban élt Luther Márton is megjelenik. A két címszereplő King halála után, a mennyországban találkozik. Hamar kiderül, hogy azok a kérdések, amik Luther Mártont ötszáz éve vagy Martin Luther Kinget alig fél évszázaddal ezelőtt foglalkoztatták, ma is aktuálisak, jelen vannak úgy az európai, mint az amerikai emberek életében.
A reformáció 500. évfordulója alkalmából született Lutherek színpadi bemutatójának zenei alapját a kibővített Bohém Ragtime Jazz Band játszotta, amelynek vezetője maga a szerző, Ittzés Tamás. A „crossover ízű" ragtime-opera minden olyan zenei elemet felvonultat, ami a dzsesszműfajba beleillik, a korszellemnek megfelelő műfaji keveredés zenei szempontból mégis egységes.

–

TAMÁS ITTZÉS: A LUTHEREK (THE LUTHERS)

Ragtime-opera, in Hungarian
Libretto: Gábor Lanczkor
World première: June 18th, 2017 on the Main Stage at the Miskolc National Theatre
A joint production of Bartók Plus Opera Festival and the Csokonai National Theatre, Debrecen
Music director: Tamás Ittzés
Directed by: Péter Gemza

EN The keynote of the opera is based on the high events of Martin Luther King's life. In the beginning only with references but the German theology professor Martin Luther, who lived half of a millennium earlier, also appears in the story. The two heros meet in heaven after the death of Martin Luther King. Soon it is revealed that the questions either Martin Luther or Martin Luther King was dealing with are still topical. They are still present in the life of European and American people.
The music of the stage-performed 'Luthers', which was composed for the occasion of the 500th Anniversary of the Reformation, was played by the extended Bohem Ragtime Jazz Band lead by Tamas Ittzés the composer himself.

HU *„Valami olyat akartam írni, ami végül is összefoglaló nevén ragtime-opera, de mindenféle műfaj, ami a klasszikus dzsesszben benne van, az szerepet kap benne. … Tehát a gospel, a spirituálé, a blues, ragtime, a dixieland, a big bandes hangzású swing, a New Orleans-i mocsárszagú blues mind helyet kap ebben az operában." (Ittzés Tamás zeneszerző)*

–

EN *"I meant to write something that I call in short a ragtime opera but it is also a mixed genre whichs includes everything that is available in classic jazz. ... So, gospel, spiritual, blues, ragtime, dixieland, big-band-sounded-swing, and the swamp-smelled blues from New Orleans are all jammed into this opera." (Tamas Ittzes, composer)*

MÁTYÁSSY SZABOLCS: SCAEVOLA

Opera egy részben, két felvonásban
Librettó: Janik László
Ősbemutató: 2017. június 21., Miskolci Nemzeti Színház, Nagyszínház
A Bartók Plusz Operafesztivál produkciója
Karmester: Sándor Szabolcs
Rendező: Almási-Tóth András

HU A Bartók Plusz Operafesztivál 2012-ben indult operaíró versenysorozatában először 2016-ban hirdetett nyertest. A fesztivál művészeti kiáltványának elveit követő, a modern „népopera" elvárásának leginkább megfelelő műnek Mátyássy Szabolcs: Scaevola című operáját nevezte meg a nemzetközi zsűri. „A jövő kulcsa" verseny történetében ez az első darab, amelyet teljes egészében színpadra állítva, zenekari kísérettel láthatott a közönség a Bartók Plusz Operafesztiválon.
A mű cselekményének alapmotívuma egy régi legenda, a Rómát bátorságával és állhatatosságával megmentő, jobbját társaiért tűzbe tevő Mucius Scaevola története. Hősies gesztusa az ezredfordulóra áthelyezett háborús helyzetben elevenedik meg.

–

SZABOLCS MÁTYÁSSY: SCAEVOLA

Opera in one part, in two acts
Libretto: László Janik
World première: (First Night Performance) 21st June, 2017, on the Main Stage at the Miskolc National Theatre
A production of Bartók Plus Opera Festival
Conductor: Szabolcs Sándor
Directed by: András Almási-Tóth

EN For the first time in the history of the Opera Composition Competition started by Bartók Plus in 2012, a winner was announced in 2016. The International Jury declared Szabolcs Mátyássy's Scaevola best conforming to the expectations for modern "popular opera" lined out in the festival's Artistic Manifesto. This was the first opera in the history of "Key to the Future" Opera Composition Competition performed in a fully staged version with orchestra at Bartók Plus Opera Festival.
The key motif of the opera's plot is the ancient legend of Mucius Scaevola who saved Rome with his brave loyalty putting his right hand over burning fire. His heroic gesture is revived in a wartime situation at the turn of the Millennium.

HU *„… a kortárs zene nem feltétlenül valami nehezen értelmezhető, nehezen kódolható zenét jelenthet, hanem könnyebben befogadható muzsikát is – egyáltalán nem leegyszerűsített módon." (Mátyássy Szabolcs, zeneszerző)*

–

EN *"... contemporary music is not inevitably synonymous with music that is difficult to comprehend or to decode; it can also mean something easier to take in, not necessarily in a simplistic way." (Szabolcs Mátyássy, composer)*

GYÖNGYÖSI LEVENTE: A MESTER ÉS MARGARITA

Opera-musical – koncertszerű előadás
Librettó: Bognár Róbert és Schlanger András forgatókönyve alapján Várady Szabolcs
Ősbemutató: 2017. június 24., Miskolci Nemzeti Színház, Nagyszínház
Karmester: Hollerung Gábor

HU Mihail Bulgakov regénye, A Mester és Margarita az egyetemes irodalom remekműve. Sokrétegű és sokféleképpen értelmezett alkotás, amelyben számos műfaj és stílus, a romantika, a realizmus és a groteszk alkot egységes egészet.
Gyöngyösi Levente opera-musicalje szintén nem kevesebbre tesz kísérletet, mint hogy szerves egésszé integrálja a kortárs operát és musicalt. A mű eklektikus zenéjében egészen sajátos módon keveredik az opera, a rock, a varietézene és a musical (a felsorolás nem teljes). Barokkos zenei betétek váltakoznak kuplékkal, romantikus operaáriák és duettek rockszámokkal és szovjet mozgalmi indulóval. A nagyszabású mű előadói apparátusát a szimfonikus zenekar mellett egy rockegyüttes képezi, melynek két szintetizátor is része.

–

LEVENTE GYÖNGYÖSI: THE MASTER AND MARGARITA

Opera-musical – concert performance
Libretto: Szabolcs Várady based on the script by Róbert Bognár and András Schlanger
World premiere: June 24th, 2017 on the Main Stage at the Miskolc National Theatre
Conductor: Gábor Hollerung

EN The novel The Master and Margarita by Mihail Bulgakov is a masterpiece of universal literature. It can be interpreted by its many layers and from different aspects in which several genres and styles, Romance, Realism and grotesque form a complex structure. Levente Gyöngyösi, author of the opera-musical version of Bulgakov's Magnum Opus, blends elements of contemporary opera and light musical entertainment in a pleasant, clear style. Its eclectic music mixes opera,- rock, varieté-music and musical (the list is incomplete) in a peculiar style. Baroque-style themes are varied with comic songs, romantic arias, duets, rock songs, and Soviet movement marches. The large scale piece is performed by a symphonic orchestra and a rock band with two music keyboards.

HU *„Gyermekkorom óta rendkívüli módon érdekelt a komolyzene és az úgynevezett könnyűzene viszonya: hogyan lehetne a két, egymástól távol álló kortárs stílusirányzatot közelíteni egymáshoz. A Mester és Margaritában rengeteg lehetőség kínálkozott erre." (Gyöngyösi Levente zeneszerző)*

–

EN *"Since my childhood, I have been deeply interested in the relationship between Classical music and pop music: how these two distant contemporary schools and styles could be integrated and drawn on. The great opportunity was open for this in The Master and Margarita." (Levente Gyöngyösi, composer)*

RAYMOND J. LUSTIG – MATTHEW DOHERTY: SEMMELWEIS

Opera, oratorikus kórkép, angol nyelven
Librettó: Matthew Doherty, fordította: Szabó T. Anna
Ősbemutató: 2018. június 9., Miskolci Nemzeti Színház, Nagyszínház
A Budapesti Operettszínház és a Bartók Plusz Operafesztivál koprodukciója
Zenei vezető: Dinyés Dániel
Rendező: Boross Martin

HU Raymond J. Lustig és szövegírója, Matthew Doherty a tettvágytól buzgó, önmagával és a világgal viaskodó Semmelweis pszichéjében, valóság és képzelet mezsgyéjén kalauzolja végig a közönséget. A zeneműben kiemelt szerepet tölt be a női kar és annak minden, éteri szépségű megnyilvánulása. Semmelweis figurájának musicalhatású szólóit és a helyenként játékos karakterű, dallamos, olykor misztikus hangulatú énekkari tételeket egy különleges hangszereket is megszólaltató kamarazenekar kíséri sokszínű, gazdag zeneművet hozva létre. A szólistákkal kiegészült kórus, valamint kortárs táncosok jelenítik meg a gyermekágyi lázban elhunyt nőket és Semmelweis életének szereplőit, akik lidércekként kísértik az orvost.

–

RAYMOND J. LUSTIG – MATTHEW DOHERTY: SEMMELWEIS

Opera, oratorical diagnostic report, in English
Libretto: Matthew Doherty, Translated by: Anna Szabó T.
World premiere: June 9th, 2018 on the Main Stage at the Miskolc National theatre
A joint production by Bartók Plus Opera Festival and the Budapest Operetta Theatre
Music director: Dániel Dinyés
Directed by: Martin Boross

EN Raymond J. Lustig and the script writer Matthew Doherty guide through the audience in the psyche of the ambitious Semmelweis who is struggling with himself and the outside world. The women's choir has a significant role in the work with all of its ethereal beauties. The colourful and rich piece features musical-style solos by Semmelweis' character along with the playful and tuneful choir themes with mysterious atmosphere at places, accompanied by a chamber orchestra including peculiar musical instruments. Women died of puerperal sepsis and characters from Semmelweis' life are impersonated by the choir with solists and modern dancers. They symbolize the nightmares haunting Semmelweis throughout his life.

HU *„A női kórus elsöprő erejű jelenléte elgondolkodtat: hogyan hagyja figyelmen kívül az emberiség a problémáit. Vajon mi lesz a jelen problémái közül az, amire száz év múlva úgy néznek vissza, mint mi Semmelweis történetére?" (Raymond J. Lustig zeneszerző)*

–

EN *"You are seized by the vehement presence of the women's choir: how humankind can leave its problems behind. How will present-day problems appear when looked back upon from the distance of 100 years, as we are now looking at the story of Semmelweis?" (Raymond J. Lustig, composer)*

W. A. MOZART – SZÜTS APOR: ROCKGIOVANNI

Operaátirat olasz nyelven, 2 felvonásban
Ősbemutató: 2018. június 15., Avasi kilátó, Miskolc
A Bartók Plusz Operafesztivál produkciója
Karmester: Kesselyák Gergely
Rendező: Vlad Troickij

HU A Bartók Plusz történetének talán legpimaszabb és egyben legzseniálisabb vállalkozása a RockGiovanni. A Mozart-opera zenei átiratát Szüts Apor, a fiatal és tehetséges zeneszerző készítette. Az énekszólamokon nem változtatott, meghagyva azt az illúziót, hogy Mozart zenéjét halljuk, ugyanakkor a kíséretet a szereplők személyiségének megfelelően átdolgozta: rockegyüttessel kibővített nagyzenekarra, stílusok és műfajok végtelen palettáját felhasználva.
A rendhagyó produkció rendezője a felkavaró előadásairól ismert Vlad Troickij volt, a bemutatóra Miskolc emblematikus épületét díszletül használva szabadtéren, az Avasi kilátónál került sor.
Mindez aztán az elmúlt évek hazai operaéletének talán egyik legizgalmasabb fordulatát eredményezte: szakmai vita bontakozott ki az operajátszás jelenéről és jövőjéről a sajtóban.

–

W. A. MOZART – APOR SZÜTS: ROCKGIOVANNI

Opera transcript in Italian, in 2 Acts
World première: (First Night Performance) 15th June, 2018 Observation Tower on Avas Hill, Miskolc
A production of Bartók Plus Opera Festival
Conductor: Gergely Kesselyák
Directed by: Vlad Troitsky

EN RockGiovanni is perhaps the cheekiest and most brilliant undertaking in the history of Bartók Plus. The musical transcript of Mozart's opera was created by the talented young composer, Apor Szüts. No change was made in the vocal parts, leaving us the illusion that we are listening to Mozart's music but the orchestral part was transformed/reworked/transcribed in accordance with the personality of the characters for symphonic orchestra extended with a rock band using an infinite selection of styles and genres.
This out of the ordinary production was directed by Vlad Troitsky, well known for his upsetting performances. The work was produced in the open air and an emblematic building of the city, the Avas Observation Tower was used for the setting.
The performance triggered one of the most intriguing professional debates in Hungarian media/press on the present and future of opera staging and playing.

HU *„Eljátszottunk a gondolattal: milyen lenne, ha Mozart – a saját hangját és stílusát megtartva –, a modern kor eszközeivel írná meg a Don Giovannit." (Szüts Apor, zeneszerző)*

–

EN *"We have played with the thought what it would be like if Mozart – keeping his own voice and style –, would write Don Giovanni using the instruments and resources of the modern age//of our age." (Apor Szüts, composer)*

ZOMBOLA PÉTER: „… ÉS ECHO”

Egyfelvonásos bábopera
Librettó: B. Török Fruzsina Kereszt című műve alapján Vizin Viktória és Gergye Krisztián
Ősbemutató: 2019. június 15., Miskolci Nemzeti Színház, Kamaraszínház
Rendező, koreográfus: Gergye Krisztián

HU Az „...és Echo” tükörjáték: egy operaénekesnő személyes drámájának története, ami önmagán túlmutatva a görög tragédiák súlyát és elkerülhetetlenségét hordozza. Az élet és a színpadi lét valóságának kontrasztja szürrealitásba hajlik. A hazugságok és igazságok egybemosódnak. Mint az életben, itt sem lehet tisztán látni, de az előadás zajlik, amint az élet is. A bábszínház mágiájával olyan magánmitológia jelenik meg, amelyben a tükörkép nem csak visszanéz, de válaszolni is képes. Ez egyfajta fordított Kékszakáll-történet is, amelyben csak Judit van, férfi nélkül, a vár csapdájában.
Zombola Péter különös hangzású, több korszak zenei irányzatából merítő, egyedi kompozíciót állított össze. Olyan operazenét, amelyben a barokkos túldíszítettség minimalista formában jelenik meg.

–

PÉTER ZOMBOLA: “… AND ECHO”

Puppet opera
Libretto: Viktória Vizin and Krisztián Gergye based on Kereszt (Cross), a short story by Fruzsina B. Török
World premiere: June 15th, 2018 on the Chamber Stage at the Miskolc National theatre
Director, Choreographer: Krisztián Gergye

EN The puppet opera ‘... and Echo’ is a mirrorgame: the tragic story of an opera singer which goes beyond itself and carries the weight and fatality of the Ancient Greek tragedies. The contrast of the reality of life and stages in the theatre turns into surreality. The boundaries of truth and lies are blurred. And like in real life, nothing can be seen as obvious. But the play goes on, and so does life. The black magic of the puppet theatre calls for a private mythology, which is not only a picture in the mirror but it is able to answer. However, only Judit is there with no man in the trap of the castle, it can be interpreted as a sort of Bluebeard-story.
This uniques composition is a mixture of many musical styles from different periods. Péter Zombola’s opera presents the overdecorated Baroque in a minimalist style.

Fotó: ÉM archívum

HU *„Ha egyéb zenei műfajokról van szó, abszolút önjáró vagyok. Ha húzok egy kettős vonalat a mű végére, onnantól kezdve megszűnt az érzelmi kapcsolódásunk, s útjára kell engednem, remélve, hogy jó kezekbe kerül. Opera esetén viszont a csapatjátékban hiszek, az alkotótársaimmal együtt formáljuk az anyagot az utolsó percig, sőt, még tovább…” (Zombola Péter zeneszerző)*

–

EN *“When it comes to other genres, I am absolutely independent from my work. If the double barline is drawn at the end of the piece, there is no emotional relationship between myself and the oeuvre. I have to let it go hoping that it will end up in appropriate hands. In terms of opera, I believe in teamwork. We keep shaping the material up until the very last minute, yes, sometimes even further…” (Peter Zombola composer)*

ALBIN FRIES: NORA

Opera három felvonásban
Librettó: Miriam Mollard, fordította: Jánszky Lengyel Jenő
Ősbemutató: 2019. június 20., Miskolci Nemzeti Színház, Nagyszínház
A Bartók Plusz Operafesztivál produkciója
Karmester: Cser Ádám
Rendező: Anger Ferenc

HU Albin Fries osztrák zeneszerző Nora című műve nyerte 2018-ban a Bartók Plusz Operafesztivál nemzetközi operaíró versenyét. Az osztrák zeneszerző bevallottan vonzódik a késő romantikus muzsikához, művészi hitvallása „innováció helyett inspiráció," nem „új utakat" keres, hanem egyszerűen nem akar megfelelni a 20. századi atonális kihívásoknak, ellenpontozni kívánja napjaink intellektuális zenedrámáit. Az érzelmes librettó szándékos választás, a szerelemről szóló, 1890 és 1910 között játszódó történethez kiválóan illeszkedik a tonális késői romantika zenei stílusa.

–

ALBIN FRIES: NORA

Opera in three acts
Libretto: Miriam Mollard, surtitles translated by: Jenő Jánszky Lengyel
World première: (First Night Performance) 20th June, 2019, on the Main Stage at the Miskolc National Theatre
A production of Bartók Plus Opera Festival
Conductor: Ádám Cser
Directed by: Ferenc Anger

EN Austrian composer Albin Fries' opera, Nora won the international Opera Composition Competition by Bartók Plus in 2018. The Austrian composer is avowedly attracted to later Romantic music, his artistic credo is "inspiration instead of innovation". He is not searching for "new roads" - he simply does not want to comply with the challenges of contemporary atonal expectations; he wishes to counterpoint the intellectual melodramas of the present day. The highly emotional libretto was a deliberate choice; the sentimental love story set between 1890 and 1910 is well suited to the composer's late Romantic tonal musical style.

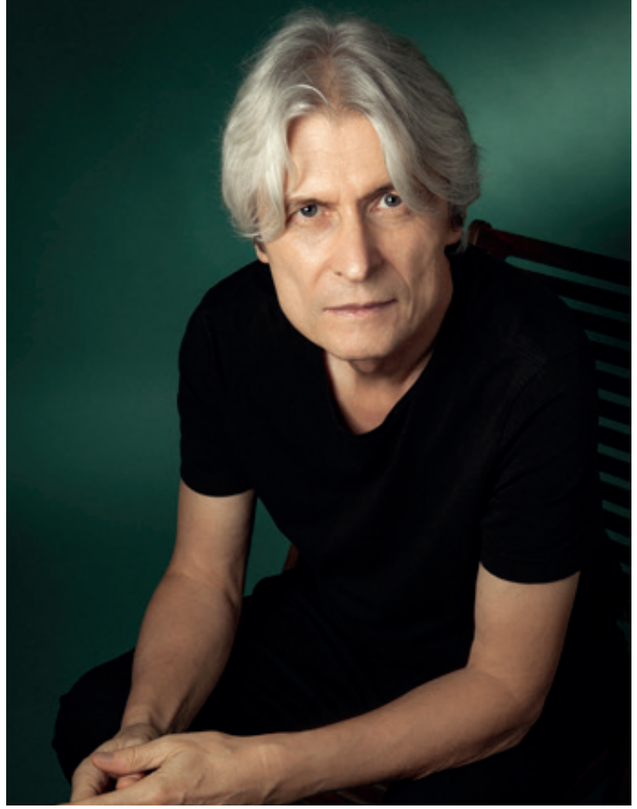

HU „Az, hogy a szűklátókörű kritikusok a mai extrém módon toleráns világunkban csak atonális alkotásokat fogadnak el, az nem a közönségen múlik." (Albin Fries, zeneszerző)

–

EN "The audience has never contributed to the absurd fact that narrow-minded critics only accept atonal works of music in an age that is in every respect tolerant to the extremes." (Albin Fries, composer)

Szerkesztés, szöveg: Frecskó Lenke, Méhes László
Fotók: Éder Vera, Gálos Mihály Samu, Vajda János

Grafikai tervezés: Rosvig Kft., Berindza Gábor
Fordítás: NFL Bt., Nagy István

Kiadja: Miskolci Operafesztivál Nonprofit Kft.
Felelős kiadó: Leskó Mária ügyvezető

Text and editing: Lenke Frecskó, László Méhes
Photos: Vera Éder, Mihály Samu Gálos, János Vajda

Graphic Design: Rosvig Kft, Gábor Berindza
Translation: NFL Bt, István Nagy

Publisher: Miskolc Opera Festival Nonprofit Ltd.
Responsible Publisher: Mária Leskó managing director

FIRST NIGHT PERFORMANCES

BARTÓK PLUS
OPERA
FESTIVAL
MISKOLC
HUNGARY